

Het hier besproken boek is een weergave van een gedeelte van de bijdragen voor het congres dat werd georganiseerd n.a.v. het vijftigjarige bestaan van de School voor Criminologie van de U.L.B. Het algemene thema van het congres was de rol van de criminologie binnen de rechtsbedeling. In dit eerste boekdeel wordt specifiek aandacht besteed aan het domein van de jeugdbescherming en aan het aanwenden door magistraten in het algemeen van gegevens uit de criminologie. In een later te verschijnen deel zouden dan een aantal theoretische en filosofische problemen worden behandeld.

Het thema van het boek is ongetwijfeld belangwekkend en doet een aantal essentiële vragen rijzen. Vooraleer men evenwel de vraag naar de rol van de criminologie binnen de rechtsbedeling kan expliciteren, dient de vraag gesteld te worden of de criminologie er een rol te spelen heeft, wat natuurlijk de vraag doet rijzen naar het wetenschappelijk statuut van de criminologie.

Vooraleer in het eerste deel over jeugdbescherming — nochtans hét domein van mogelijke wisselwerking tussen recht en menswetenschappen —, komen deze twee vragen haast niet aan bod. In de plaats daarvan vindt men vooral los van elkaar staande, min of meer criminologische bijdragen over een aantal problemen van jeugdbescherming, zoals de tendens tot repenalisatie van de jeugdbescherming, het beslissingsproces in een jeugdrechtbank, jongeren in de gevangenis, kindermishandeling, jeugddelinquentie en de justitiële reactie erop en tenslotte de evolutie van de jeugdbeschermingsrecht in Noord-Amerika. Sommige van deze bijdragen zijn weliswaar interessant, doch de band met het thema van het congres is soms ver te zoeken, zodat het geheel een versnipperde indruk achterlaat.

Het tweede deel daarentegen staat in het algemeen meer in verband met het thema van het congres en bevat enkele interessante aanzetten tot reflexie. Hopelijk krijgt dit nadere uitwerking in boekdeel twee.

J. Smets

De Touter - De Tandem, De Trommel, Gezinsbegeleiding in de praktijk, id., 120 p.

Klein van formaat (nauwelijks 120 p.) maar 'groot' van inhoud is dit bijzonder lezenswaardig boek over gezinsbegeleiding, geschreven en uitgegeven door medewerkers van De Touter — De Tandem en De Trommel, drie (van de vier) autonome dagcentra voor schoolgaande jeugd in Vlaanderen.

In een (niet toevallig maar bewustgekozen) eenvoudige taal — wars van iedere pretentie en ieder vakjargon — wordt de lezer geïnformeerd over het ontstaan, de groei, de situering en de werking van een dagcentrum evenals over het doelpubliek en de uiterst complexe gezinsproblematiek waarmee een dagcentrum wordt geconfronteerd (Deel 1).

In een tweede deel gaat de aandacht naar de praktijk van de gezinsbegeleiding — zoals opgezet vanuit het dagcentrum: de doelstellingen en mogelijke invalshoeken, de eisen en valkuilen, de moeilijkheden en begrenzingen van deze benadering, evenals de positie van de gezinsbegeleider, worden helder en ge-

nuanceerd beschreven en aan de hand van case-studies overvloedig geïllustreerd.

Eenieder werkzaam op het terrein van de jeugdbescherming heeft m.i. aan dit praktijkgerichte werkje een boodschap: het dagcentrum betekent immers een noodzakelijke invulling van een leemte in het bestaande hulpverleningsaanbod; de specificiteit van de aanpak lijkt zeer nauw aan te sluiten bij de vaak als quasi onoplosbaar ervaren problemen van het jeugdbeschermingscliënteel.

Hierbij denken we vooral aan de integrale aanpak van de problemen, wat zich uit in een samengaan van gezinsbegeleiding, kinderbegeleiding (individueel èn in groep) èn schoolbegeleiding, en waarmee tegelijk het systeemdenken werkelijk au sérieux wordt genomen (kind-ouder/gezin-maatschappij als één complex en voortdurend op elkaar betrokken geheel). Verrassend boeiend is ook de wijze waarop deze integrale benadering wordt vertaald in de samenwerking: geen verticale taakopsplitsing of specialisatie maar een horizontale werking, waarbij alle medewerkers zich op alle deelterreinen van de hulpverlening bewegen.

De expliciete aandacht voor een structureel gerichte aanpak van de gezinsproblemen is een tweede opvallend gegeven. Dagcentra willen ertoe bijdragen dat de gezinnen niet alleen intern zelfstandiger en beter gaan functioneren, maar zich ook extern weerbaarder opstellen tegenover de buitenwereld (p. 55). Via o.m. het samen met de cliënt stapsgewijze oplossen van praktische problemen (die een grote weerslag hebben op het gezinsfunctioneren), wordt getracht het gezin als entiteit te versterken en de ontwikkelingskansen te vergroten.

Dit (trachten) wegnemen van maatschappelijk belemmerde factoren blijft gestoeld op een pragmatisch-realistische kijk op de noodzaak tot aanpassing aan de eisen van de omringende samenleving.

Tenslotte treft doorheen gans het werk de uitgesproken solidariteit met de gezinnen, die voor begeleiding naar het dagcentrum worden verwezen. Solidariteit: niet als uiting van een naïef idealisme of een pseudo-identificatie, maar als uitdrukking van een fundamenteel respect voor en aanvaarding van de cliënt. Daarom ook wordt delicaat omgesprongen met kennis en kunde, wordt niet 'in de plaats getreden van', worden waarden en normen niet opgedrongen en eigen opvattingen niet als dé waarheid vooropgesteld.

De doelstelling is immers samen met het gezin naar gepaste antwoorden op de problemen toe te werken en op basis van een vertrouwensrelatie het gezin te begeleiden naar een grotere oplossingsvaardigheid. Een moeilijke, soms ontmoedigende, maar geen onmogelijke opgave.

K. Kloeck

Eindrapport Commissie kleine criminaliteit, Staatsuitgeverij 's - Gravenhage, 1986, 172 p.

De Commissie kleine criminaliteit, onder voorzitterschap van dr. H.J. Roethof, werd ingesteld op 23 september 1983 en kreeg als taak de betrokken ministers advies te geven over mogelijke verbeteringen bij de voorkoming en bestrijding van kleine criminaliteit. Haar op 18 december 1984 aangeboden interimrapport bevat een overzicht van de tot op dat moment genomen maatregelen ter bestrij-